

In the Supreme Court of South Africa  
In die Hooggeregshof van Suid-Afrika

(Abseure Provincial Division).  
Provinsiale Afdeling).

Appeal in Civil Case.  
Appèl in Siviele Saak.

WILLIAM HENRY PADLOFF Appellant,

versus

LOCOLAN ABO-OP. LANDBOU, NPS BED Respondent.

Appellant's Attorney Reitz, B. B. Respondent's Attorney  
Prokureur vir Appellant Prokureur vir Respondent

Appellant's Advocate J. B. ... Respondent's Advocate H. ...  
Advokaat vir Appellant Advokaat vir Respondent

Set down for hearing on MONDAY, 30<sup>th</sup> MAY, 1955  
Op die rol geplaas vir verhoor op

3, 4, 5 1120

*[Signature]*  
Griffioen

IN DIE HOOGGERECHSHOF VAN SUID-APRIKA.

(APPEL-ARDELING).

In die saak tussen:-

WILLIAM HENRY RADLOFF

Appellant.

en

OLOCOLAN KO-OPERATIEWE LANDBOU

MAATSKAPPY BEPERK.

Geappelleerde

Voor:- Van den Heever, Hoexter et Fagan, R.A.

Gehoor op:- 30 Mei, 1955.

Ingehandig  
~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~  
6/6/1955.

---

VAN DEN HEEVER, R.A.

Appellant is 'n boer en geregistreerde  
lidmaat van geappelleerde maatskappy. Geappelleerde is  
'n ko-operatiewe maatskappy geregistreer ingevolge die  
bepalings van die Wet op Kooperatiewe Verenigings  
(No. 29 van 1939). Vervolgens verwys ek na geappelleerde  
as "die maatskappy".

Die gedeelte van die maatskappy  
se regulasies waarin die bevoegdhede van sy direkteure  
omskryf word bevat die volgende bepaling insover dit ter  
sake dien:

" 45, (d) To impose on members the fines prescribed by these

2/ regulations .....

regulations ..... provided that whenever the Directors have decided to impose a fine on a member they shall cause to be transmitted to him written notice of their intention and the reason therefore and state in the notice that at a time, place and date to be specified therein he may appear before them in person with or without witnesses or may send to them a written statement signed by himself and others for the purpose of showing cause against the imposition of the fine. The imposition of the fine shall be deferred until the expiry of the date and time specified in the notice."

Regulasie No. 64 bepaal:-

"Every member shall be bound to sell all his agricultural products through the Company, with exception of what he may require for his own use, provided, however, that the Company is in a position to deal with such products."

*daarop-*

Die volgende regulasie bepaal die

bedrag van boetes.

Vanaf Mei 1954 het daar onmin onststaan tussen appellant en die beheerliggaam van die maatskappy weens sy beweerde nie-nakoming van sy verpligtings teenoor laasgenoemde. Ek neem dit slegs raaklings aangesien hierdie vroegste ontwikkelings ~~min~~ m.i. nie tersake

3/ dien .....

dien nie.

Op 30 Augustus, 1954, het die

maatskappy die volgende brief aan appellant gerig:

"Dear Sir,

Will you kindly take notice that it is the intention of my Board of Directors to impose a fine on you, because you did not deliver all your produce (wheat and mealies) to this Society according to Article 64 of the Rules and Regulations of this Company, and that you may appear before the Board of Directors on the 10th instant at 10.30 a.m. at the offices of this Company in person, with or without witnesses, or may send them a written statement signed by yourself, and others, for the purpose of showing cause against the imposition of a fine."

Op dag en datum het die appellant bygestaan deur sy prokureur voor bedoelde raad verskyn.

Miskien nie in juristetaal nie het die raad appellant genoëi om gronde aan te toon waarom hy nie beboet sal word nie.

Die prokureur wou weet of daar nie 'n aanklaer is, of daer getuionis gelewer sal word en of getuies aan kruisverhoor onderwerp sal word. Na verdere redekaveling het, om appellant se eie woorde aan te haal, :-

"Die applikant se prokureur die voorsitter van die

4/ respondent .....

respondent se raad ~~meegedeel~~ dat applikant geen getuienis sal aflê, alvorens hy nie voorsien word van 'n behoorlik geformuleerde klagstaat wat aantoon presies wat die aard en omvang van die klag wat die applikant ten laste gelê word is nie, en getuienis afgelê en gelewer word wat sodanige klagstaat staaf nie."

Gedurende die bespreking is aan appellant voorgelees 'n lys van produkte wat hy aan 'n ander maatskappy sou verkoop het.

Op 20e Oktober, 1954, is appellant verwittig dat die raad hom met £324.19.2 beboet het en besluit het om daarvan £124.19.2 afslag te doen mits hy die bedrag binne dertig dae betaal.

Daarop het appellant aansoek gedoen in die Vrystaatse Provinsiale Afdeling vir hersiening van hierdie verrigtinge en gevra om 'n bevel volgens welke:

"A. Die gemelde skuldigbevinding en boete wat die applikant opgelê was (~~was~~), ter syde gestel word."

Of andersins

"B. Die respondent verbied word om enige aksie in te stel waarvolgens die gemelde bedrag van boete of enige gedeelte daarvan ge-eis word of die bedoelde bedrag van boete in enige wyse in verrekening te bring

met enige bedrag wat die respondent aan die applikant verskuldig is of mag wees.

"C. Die respondent beveel word om die koste van hierdie aansoek te betaal."

Die aansoek is van die hand gewys met die koste en appellant het hom vervolgens op hierdie Hof beroep. Die appêl is van die hand gewys met die koste en die Hof het beduid dat die motivering van daardie beslissing later ingehandig sal word. Hier volg bedoelde motivering.

Die grondgedagte van koöperasie is om deur samewerking en die konsolidering van in- en verkoop lede teen uitbuiting deur andere te beskerm. Dit lê voor die hand dat ontroue lede wat hulle produkte buite hulle vereeniging of maatskappij om te mark daardie oogmerk verydel en ~~selfs~~ selfs die bestaan van so'n organisasie kan bedreig.

Reeds uit 'n vlugtige oorblik oor die bepalinge van Wet No. 29 van 1939 en die wette wat daardeur vervang is, is dit duidelik dat die Wetgewer koöperasie nie slegs moontlik wou maak nie, maar bedoel het om dit aan

te moedig en te bevorder. Gevolgelyk het die Wetgewer kooperatiewe organisasies besonderlik begunstig.

Dit word nie betwis nie dat die "regulasies" wat die statute van die geappolleeerde maatskappy daarstel in ooreenstemming is met die modelregulasies wat die Wet voorgeskryf het. Ingevolge Art. 17 van die Wet bind die geregistreerde regulasies elke lid asof hy hulle skriftelik aanvaar het.

Ingevolge die regulasies (No. 66) is 'n lidmaat verplig om op versoek van die direksie 'n opgawe te doen van die oes wat hy verwag. Ingelyks maak regulasie 67 voorsiening dat die lidmaat na hy gedore het op aanvraag 'n opgawe moet doen van wat hy gewin het en hoeveel van sy produkte hy vir die gebruik sal nodig hê. Hy is verplig om die res van sy oes by die naaste stoor van die maatskappy te lewer. Selfs indien sy oes misluk of vernietig word deur omstandighede waarvoor hy geen beheer het nie word hy nie eo ipse van hierdie verpligting onthef nie, maar slegs indien hy dadelik die direksie van die teenspoed verwittig. Niensaking van

hierdie verpligtings word met boete bedreig.

Die regulasies gaan uit van hierdie veronderstelling dat 'n boer weet of behoort te weet wat in sy boerdery aangaan, dat dit dus in sy vermoë is om ope kaart te speel met die direksie en dat hy verplig is om ope kaart te speel.

Art. 103 van Wet No. 29 van 1939

bepaal:-

- "(1) 'n Vereniging of maatskappy is bevoeg om aan sy lede boetes op te lê vir oortreding van sy regulasies.
- (2) Die omstandighede waaronder sulke boetes opgelê kan word en die bedrag daarvan word, met inagneming van die bepelings van hierdie artikel, deur die regulasies van die vereniging of maatskappy voorgeskrywe.
- (3) So 'n boete mag nie aan 'n lid opgelê word nie totdat skriftelik van die voorneme om die boete op te lê en van die rede daarvoor aan hom kennis gegee is en hy in die geleentheid gestel is om voor die direkteure te verskyn in persoon met of sonder getuies, of aan hulle 'n deur hom en ander persone ondertekende verklaring te stuur, ten einde redes teen die oplegging van die boete aan te voer.
- (4) So 'n boete kan deur aksie in 'n bevoegde hof verhaal word.
- (5) Indien aan 'n lid van 'n koöperatiewe landbouvereniging

of - maatskappy ..... 'n boete opgelê word weens versuim om sy produkte deur tussenkoms van die vereniging of maatskappy te verkoop, en 'n regsgeeding ingestel word om beteling van die boete te vorder, rus die las op die lid om te bewys dat die bewering van die vereniging of maatskappy, ten opsigte waarvan die boete opgelê is, onjuis is."

Die maatskappy het stiptelik gedoen wat hierdie artikel en die regulasies van hom verg.

In die brief van 30 Augustus, 1954, het die Maatskappy die appellant skriftelik kennis gegee van sy voornemens om appellant te beboet. Die rede daarvoor is ook aangegee n.l. sy versuim om al sy produkte aan die maatskappy te lewer soos artikel 64 van die regulasies voorskryf. 'n Geleentheid is hom gegun met aangifte van plek, datum en tyd om voor die raad te verskyn ten einde redes aan te toon waarom hy nie beboet behoort te word nie. Die slotwoorde van Artikel 103 (3) dui reeds daarop dat - net soos in die geval waar die maatskappy 'n boete geregtelik wil afdwing - die bewyslas om te toon dat hy nie aan boete onderhewig is nie op appellant rus. Desondanks het die raad aan hom informasie verstrek omtrent sy versuim.

Pleks van daardie geleentheid te baat te neem het die appellant wettiese besware opgewerp. Deur sy prokureur het hy opgetree asof hy in 'n strafgeding betrokke was en kon insister dat die prosesreels van die strafreg nagekom word. Dit was 'n dwaling. Die raadslede was nie strafregters nie, maar bestuurslede van 'n koöperatiewe maatskappy wat hulle pligte ingevolge hulle gewettigde statute uitgevoer het. Hulle was nóg deur die Wet nóg deur die regulasies verplig om aan appellant besonderhede te verstrek wat hy beter moes weet as hulle.

In die Hof a quo en ook tot 'n sekere mate in appêl is appellant se saak bepleit asof dit 'n appêlsaak was teen die beslissing van die raad. Dat dit 'n dwaling is spreek vanself. Aggesien van die bepalinge van die Wet en die regulasies wat ek reeds aangestip het en wat die raad stiptelik bevolg het, is geen bepaalde prosedure voorgeskryf nie. Mits die raad sy bevoegdhede nie oorskry nie, te goeie trou handel en hom nie aan inbreuk op die norme van natuurlike billikheid

besondig nie, kan sy beslissing nie aangekyf word nie.

Weliswaar bevat die aansoek aan die Hof a quo die bewering dat "die raad nie hulle diskresie ter goeder trou en op 'n regs kundige wyse (sic) uitgeoefen het toe dit die applikant skuldig bevind en beboet het nie." Vir daardie aantygning is hoegenaamd geen grond aangetoon nie. Daaronteen blyk dit duidelik dat hulle te alle tye te goede trou gehandel het.

Die boetsaanslag steun op inligting wat die raad voorheen van appellant self ontvang het, inligting omtrent sy afleverings van produkte aan derdes en die afleiding daarvan dat appellant versuim het om "al sy landbouprodukte" soos in regulasie 64 bedoel, aan die meenskappy te lower. Indien die aanslag te hoog was het appellant dit aan sy koppige swye te wye.

In die Hof a quo is blykbaar gewag gemaak van die billikheidsnorm audi et alteram partem. Mnr. Badenhorst het wyselik hier nie op daardie argument gesteun nie. 'n Man wat keer op keer

uitgenooi is om sy saak te stel en dit ten enemale verseg  
het om die uitnodiging te aanvaar kan hom beswaarlik beroep  
op daardie slagspreuk.

Uit hierdie oorwegings is die appél  
van die hand gewys.

J. V. D. H. leeuw.

om.

A. R. F.

Hoexter, R.A.  
Fagen, R.A.